

SLÄKTDATA

Medlemsblad för föreningen Släktdata

Nr 3 2005

Rapport från Släktforskardagarna

Trekungamötet i Kungahälla år 1101

Rådmansdotterns
förbjudna kärlek

Ny CD -

En blick på Emibas

LEDAREN

Folkligt, festligt och gemytligt!

Så skulle jag vilja sammanfatta Släktforskar dagarna i Göteborg. Och det mycket mångfacetterade, intressanta och givande programmet verkar ha uppskattats av de ca 7000 besökarna enligt samstämmiga röster efteråt – mer kommentarer om de hektiska dagarna i Göteborg kan du läsa om på annan plats i detta nummer av Släktdatas tidning.

Vi som arrangerat Släktforskar dagarna kan nu pusta ut och belåtet konstatera att konceptet fungerat väl. Det fanns ju farhågor för att uppdelningen av utställningen i två olika lokaler, med kort gångavstånd emellan, skulle innebära praktiska olägenheter. När monterarna byggdes på fredagkvällen pratade jag med en dansk utställare från DIS Danmark, som befarade, att besökarna inte skulle hitta till utställningsdelen i Kronhuset. Som tur var blev det inte så; antalet besökare i Kronhuset blev minst lika många (om inte fler) än i Stadsmuseét och den korta promenaden mellan lokalerna togs med gott humör...

Föreningen Släktdatas egen monter hade många besökare – på lördagförmiddagen var det mycket trångt i montern, men på söndagseftermiddagen var det lugnare. En teori, som jag hörde, är att de ”inbitna” släktforskarna gärna besöker utställningen redan första dagen, medan de ”blivande” släktforskarna, som har många frågor, dyker upp andra dagen. Ganska praktiskt i så fall, eftersom personalen i monterarna då har mer tid för varje besökare. Tidigare Släktforskar dagar har haft problem att samla besökare andra dagen, i år blev det inte så eftersom dagen avrundades med ett välbesökt och intressant föredrag av professor Jan Öjvind Swahn i Christinae kyrka.

Under evenemanget fick vår förening ett tillskott på över 100 medlemmar. Till detta skall läggas alla stimulerande och givande kontakter med besökande släktforskare – ja, det känns nästan som vi är en enda stor och växande familj! På tre år har antalet medlemmar i föreningen Släktdata ökat från 450 till ca 700, eller med + 56%...

Men nu gäller det att lyfta blicken inför en ny släktforsarsäsong. Vi har haft en fin sensommar och hösten står för dörren. Som medlem i Släktdata börjar du säkert se fram mot den mörka årstiden, som ger mer tid för själva forskningen. Och varför inte gå på möte och byta erfarenheter med andra släktforskare? Du är välkommen till Släktdatas höstmöte den 15 oktober på Emigranternas hus i Göteborg. Ett intressant program kan redan nu utlovas – läs mer om programmet på sista sidan av detta nummer. Där kan du också läsa kalendariet; om släktforskar möten, som andra föreningar ordnar under hösten. Vår förening kommer bl. a. att medverka tillsammans med ett antal andra föreningar i en släktforskarträff i Borås kulturhus lördagen den 8 oktober.

Själv kommer jag inleda hösten med en bilresa tillsammans med hustru och goda vänner genom Toscana, där mat & dryck och ett vackert kulturlandskap står på programmet!

Välkommen till en ny säsong med föreningen Släktdata!

Christer Engstrand
Ordförande i föreningen Släktdata

På släktforskar dagarna fick föreningen många nya medlemmar. För dessa (och kanske många andra) kan det vara intressant med ansiktena på Släktdatas nya styrelse:

Från vänster Björn Jönsson, Christer Engstrand, Bibi Karlson Arvhede, Charlotte Börjesson, Lennart Larsson, Inger Drottz. Saknas på bilden Håkan Hansson, suppleant i styrelsen.

SLÄKTDATA

är en ideell förening för släkt- och datorintresserade.

Föreningen bildades 1989.

Föreningen verkar för att sprida information om såväl släktforskning som datorteknik för densamma.

Föreningen verkar också för att framställa dataregister till låg kostnad över födda, vigda och döda.

Föreningen upptar medlemmar från hela Sverige och övriga nordiska länder.

Styrelsemedlemmarna finns upptagna på denna sida.

Medlemsavgiften är 125 kr per år och inkluderar TIDNINGEN SLÄKTDATA.

Prenumerationsavgiften för TIDNINGEN SLÄKTDATA är 125 kr per år. Medlemsavgiften/prenumerationsavgiften betalas till föreningens **postgiro 410 40 40 - 3**

Föreningens adress är:

Föreningen SLÄKTDATA
c/o Lennart Larsson
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
lenn.lars@telia.com

Föreningens hemsida:
<http://www.slaktdata.org>

TIDNINGEN SLÄKTDATA utkommer med fyra nummer per år. Bidrag i form av artiklar, notiser och tips är välkomna. De skickas till Redaktionen, som förbehåller sig rätten att ändra i insänt material. Privata annonser och upplysningar tas in gratis i mån av plats.

Nästa manusstopp:
25 november 2005

Framsidan:

Kören Carmina Nostra leds av Mari-Anne Munz (foto Christer Engstrand)

Kronhuset i Göteborg (foto Christer Engstrand)

Christer delar ut diplom till hedersmedlemmar (Martin Pehrson) (foto Johnny Kjellberg)

I bakgrunden Kulturminister Leif Pagrotskys invigningstal (foto Christer Engstrand)

Styrelse för SLÄKTDATA 2004-2005

Ordförande **Christer Engstrand**
christer_engstrand@yahoo.se
Hammarvägen 174
421 65 Västra Frölunda
031-28 83 70

Kassör **Lennart Larsson**
lenn.lars@telia.com
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
031-93 33 70

Ledamot **Inger Drott**
ansvarig för medlemsregistret
bio.d@hem.utfors.se
Mejerigatan 12
412 76 GÖTEBORG
031-7034198

Suppleant **Bibi Karlson Arvhede**
jocin@comhem.se
Cederflychtsg. 3 läg. 436
422 54 Hisings Backa
031-56 27 92

Vice ordf. **Charlotte Börjesson**
charlotte.borjesson@telia.com
Tenorgatan 8
421 38 Västra Frölunda
031-47 80 93

Suppleant **Håkan Hansson**
hakan@scansigma.se
Uppgårdsvägen 1
426 69 Västra Frölunda
031-29 75 71 Fax 031-29 75 71

Sekreterare **Björn Jönsson**
bjorn.jonsson@tamro.com
Ulvedalsgatan 31
442 43 Kungälv
0303-189 04

Redaktion för TIDNINGEN SLÄKTDATA

Lars Hellgren
lars.f.hellgren@glocalnet.net
Sparvvägen 7
434 96 Kungsbacka
0300-213 33

Johnny Kjellberg
jk@tpk.se
Ålängsvägen 4
793 70 Tällberg
0247-79 81 98 (dag), 0247-503 40

Artiklar för publicering skall skickas till Johnny Kjellberg.

Webbmaster

Mats-Olof Sander
moj@alertir.com
Rörviksgatan 17
421 65 V Frölunda
031-68 56 26

Ansvarig Släktdatas register

Håkan Hansson
hakan@scansigma.se
Uppgårdsvägen 1
426 69 Västra Frölunda
031-29 75 71 Fax 031-29 75 71

INNEHÅLL:

Ledare	2
Föreningsinformation	3
Rapport från Släktforskardagarna i Göteborg.....	4
William Bastarden - Englands erövrare	9
Emibas - Ny outhärlig CD.....	10
Forskarstugan i Göteborg	11
Rådmansdotterns förbjudna kärlek.....	12
Trekungamötet i Kungahälla år 1101.....	13
Slagfärdiga lantmätare och rimmade simmare	
Profiler i slakten Löhr	14
Nya register i SLÄKTDATAs arkiv.....	15
Kalendarium.....	16

Rapport från sommarens höjdpunkt

ETT perfekt väder för ett arrangemang som detta, vackert men inte för varmt, gjorde att en stadig ström av besökare anlände. Det var mycket trevligt att få hjälpa till under dessa dagar eftersom besökarna var så positiva och glada.

Att sälja Släktforskar dagarnas program var inte svårt, de som eventuellt tvekade ändrade sig snabbt när de fick reda på att programmet även var en lott i ett lotteri med fina vinster.

I receptionen var det minst sagt omväxlande. Här frågades om allt. Var finns toaletter, var kan jag äta, var finns föreningen Släktdatas monter, kan man få hjälp med att läsa gammal skrift mm, mm.

I Släktdatas monter var det en jämn ström av besökare. CD:n demonstrerades kontinuerligt och en hel del fann sina anfäder på den. Många skrev in sig som medlemmar och lämnade montern med påsen med tidningen och CD-skivan i handen. En del besökare var redan medlemmar men ville diskutera släktforskning. Många intressanta diskussioner uppstod, intressanta för både

oss i montern och, vad det verkade, även för besökaren.

Vi som var engagerade med dagarnas genomförande hade ju begränsad tid att gå runt och besöka andra föreningars montrar och föredragen. Men det som hanns med var av hög klass.

Helt klart behövdes det två dagar för en intresserad besökare för att hinna med allt intressant som erbjöds. Och då måste man ändå välja mellan olika aktiviteter såsom Släktdagarnas annonserade föredrag, Min släktsaga och Föreningen DIS presentationer. Säkert svåra val många gånger! De olika föreningarnas och organisationernas montrar var välförsedda med både material och trevlig bemanning.

Sammanfattningsvis är min subjektiva bedömning att våra tre föreningar har gjort ett mycket gott arbete som vi kan vara stolta över. Så vitt jag vet fungerade allt utomordentligt väl.

Lars Hellgren

Under Släktforskar dagarna var det många som gick hem med Släktdatas CD. Så även kulturminister Leif Pagrotsky som här får CD:n med Släktdatas register vid Släktdatas monter av ordförande Christer Engstrand. (foto Johnny Kjellberg)

Redaktörskurs och ordförandekonferens

Under fredagen hölls redaktörskurs och ordförandekonferens.

Undertecknad tog del i redaktörskursen där vi under grupparbetsformer diskuterade kvaliteten på våra tidningar och hur vi kan förbättra dem.

Arkivarien och författaren Karin Edvall inspirerade deltagande redaktörer.

Teman som "Hur mycket kan vi låna?", "Vem skriver vi för?", "Papper eller pdf?" "Samarbete mellan föreningar" diskuterades livligt och de flesta deltagare gick nog hem med lite nya vinklingar på hur vi kan förbättra föreningarnas tidningar. Kursen avslutades med ett "inspirationsföredrag" av Karin Edvall, arkivarie vid landsarkivet i Göteborg och författare, som gav oss värdefulla tips om vad man bör tänka på när man skriver, och då med fokus ställt på släktredovisningar. Karin har för övrigt skrivit böckerna "De bortglömda skuggor" (2002) som är en skildring av märkliga kvinnoöden under 1800-talet, och "Med den ondes hjälp" (2004) som är en slags kriminalhistroia som utspelar sig i 1860-talets Göteborg.

Efter detta anslöt "redaktörerna" till den avslutande delen av ordförandekonferensen där vi tillsammans diskuterade föreningstidningarna.

Johnny Kjellberg

”SLÄKTFORSKARDAGARNA I GÖTEBORG BLEV EN SUCCÉ!”

Här kommer några axplock ur olika media om årets Släktforskar dagar i Göteborg:

”Släktforskar dagarna i Göteborg 26-28 augusti blev en succé och lockade drygt 7 000 personer” – så skriver Helsingborgs Dagblad om evenemanget.

”Trångt på släktforskar dagar
Intresset för släktforskning visade sig större än väntat. Många blev kvar utanför porten till Stadsmuseet när de ville in och lyssna när kulturminister Leif Pagrotskys invigde släktforskar dagarna.” skrev Göteborgsposten 28 augusti.

Museichef Gunnar Dahlberg hade all anledning att vara stolt vid invigningen

I Släktforskarförbundets nättidning Rötter 2 september sammanfattar ordförande Ted Rosvall intrycken från Göteborg:

”Årets släktforskar dagar blev en succé, med stundtals rejäl trängsel.

Så är det roliga slut för den här gången. De tre intensiva dagarna under temat

Leif Pagrotsky betraktar den steinpyramid som föreläsare och medverkande fick

”Porten mot väster” kan endast beskrivas i termer av ”Succé pyramidale”! En pyramid i stearin var också följdriktigt den gåva som alla föreläsare och medverkande begåvades med. Och det var många föredrag. Publiken bjöds en enastående svit av kvalitetsföreläsningar av kända och erfarna föredragshållare, och salarna var ofta fyllda till bristningsgränsen. Publik-tillströmningen under framför allt lördagen hotade stundtals att spränga väggarna.

De festliga delarna av programmet förgylldes av de historiska miljöer man valt, Kronhuset, Börsen, Christinae kyrka och Valand, för att nämna några. Roligt (och en smula oroligt) var det också att få valla Statsrådet Leif Pagrotsky runt ibland utställarna. En halvtimme var anslagen för detta, men ministern visade sig vara så otroligt intresserad av allt och alla, och dessutom märkbart

Stämman i Christinae kyrka

imponerad, att alla planer fick överges. Pagrotskys invigningstal innehöll dessutom ett antal löftesrika meningar om ökad intensitet i kyrkoboksskanningen och kring tillgänglighetsfrågor, som vi vid lämpliga tillfällen kommer att citera...”

”Stadsmuseets chef Gunnar Dahlström fick uppleva varje museichefs dröm när han såg den månghövdade publik som vällde in genom museiporten när släktforskar dagarna öppnade för allmänheten på lördagmorgonen.

Också kulturministern uttryckte glädje över att allt fler människor engagerar sig i släktforskning. Medlemsantalet i Svenska Släktforskarförbundet ökade från 40 000 till 62 677 medlemmar mellan år 2000 och 2004. Och medlemmarna fortsätter att öka konstant.

- Jag är oerhört imponerad över intresset. Jag mötte hundratals människor som tyvärr inte kom in nu. Nästa gång kanske man ska välja Scandinavium istället, sade Leif Pagrotsky i sitt tal. Han sade sig dock inte förvånad över att intresset ökat.

- Den starka viljan att förstå varifrån vi kommer är lätt att förstå i den tid av snabba förändringar vi lever i. Frågan om identitet är alltid aktuell, inte minst med tanke på att vi är ett mångkulturellt land.

- Intresset för min egen släkthistoria är inte av typen att hitta en bondgård i en socken på 1500-talet, som väl är min kollega Göran Perssons intresse. För mig handlar det om att hitta där arkiven slutar, att hitta vart alla mina kusiner och sysslingar tog vägen ut i världen.

Överföringen av kyrkobokföringen till digital form har redan öppnat möjligheterna att kunna bedriva släktforskning utan att behöva åka land och rike runt och rota i de gamla kyrkböckerna. Arbetet med digitaliseringen av totalt 20 kilometer hyllmeter började år 2000. 8,4 miljoner bilder scannades in bara under 2004, vilket betyder 36 000 bilder per dag.” GP 28 augusti

En annan pressröst, Helsingborgs Dagblad, skriver: ”Leif Pagrotsky, utbildnings- och kulturminister, invigningstalade. Han lovade i sitt tal bland annat mer insatser för digitalisering av våra arkiv, exempelvis Folkbokföringsmaterialet som ska göras tillgängligt via Internet”.

Ted Rosvall i nättidningen Rötter tackar också arrangörerna av årets evenemang: ”Ett stort, varmt och innerligt TACK till de tre göteborgsföreningarna, Göteborgsregionens släktforskare, Föreningen DIS-Väst och Föreningen Släktdata för allt nedlagt arbete, för skicklighet och uthållighet i planeringen och för det goda göteborgska humör som präglade genomförandet.

”Porten mot väster” glömmet vi inte i första taget!”

(Axplocken sammanställda av Christer Engstrand)

Foto Christer Engstrand

Stämmomiddagen

Stämmomiddagen under Släktforskar dagarna genomfördes på restaurang Valand i centrala Göteborg. Inte mindre än 340 middagsgäster hade samlats för middagen och Göteborgs Ukulelegrupp stod för den uppskattade och annorlunda underhållningen.

Under stämmomiddagen uppvaktades fyra personer som belönades med priser och diplom av Sveriges Släktforskarförbund för förtjänstfull släktforskar gärning (två av dessa är mångåriga medlemmar i föreningen Släktdata):

Holger Kanth, Västervik, Helmer Danielsson, Alvesta, Nils Marelius, och Martin Pehrson, Uddevalla.

Holger Kanth och Nils Marelius har länge verkat inom släktforskar rörelsen och varit starkt delaktiga i bildandet av nya föreningar på sina hemorter. Holger Kanth var också en av delegaterna då Sveriges Släktforskarförbund bildades. Helmer Danielsson har varit djupt involverad i arbetet med det kyrkboksregister för Kronobergs län som numera finns även på CD.

Ytterligare två mottagare, Anders Berg, Stockholm och Lars Oswald, Västervik, hade inte möjlighet att närvara i Göteborg utan kommer att få sina diplom senare.

Sedan var det var dags att utdela Victor Örnbjergs hederspris, som i år tilldelats Martin Pehrson, Uddevalla, för hans mångåriga excerpering och databearbetning av kyrkboksmaterial från många församlingar i Bohuslän, Dalsland och Västergötland. Över 280.000 poster har passerat genom Martins händer och in i olika register som sedan lagts ut på nätet av föreningen Släktdata.

Han har redan tidigare uppmärksammats för sitt arbete, bl a med hedersdiplom från Sveriges Släktforskarförbund 1999 och Uddevalla kommuns kulturpris. Och i år fick han alltså släktforskar rörelsens främsta pris, Victor Örnbjergs hederspris. Utöver äran medföljer också en prissumma på 10.000 kronor.

Därefter delades också priset till "Årets arkiv ur släktforskar perspektiv" ut. Det gick i år till Jönköpings stadsarkiv. Stadsarkivarie Åke Carlsson var stolt över att han och hans medarbetare fått utmärkelsen, men påpekade också i sitt tacktal att de lokala släktforskarna inom Jönköpingsbygdens Genealogiska Förening har del i utmärkelsen.

(Text: Christer Engstrand/Hans Egeskog)

Förbundsnytt

Den 1 augusti började Crister Lindström, Stockholm som ny redaktör för förbundets nättidning Rötter. Crister, som kommer från Växjö, har tidigare arbetat bland annat som informatör och journalist. Han ser som sin uppgift att förenkla, modernisera och "städa upp" och därmed göra det lättare att hitta på Rötter.

Sedan starten för Rötter i maj 1996 har sajten haft inte mindre än 9,5 miljoner besökare!

Yvonne Carlsson och Crister Lindström ny tillsatta krafter på Rötter

Nättidningen Rötter har även fått en ny värd för det välbesökta Anbytarforum. Hon heter Yvonne Carlsson och ska hålla ordning på alla debattsugna forskare, vilket blir en tuff uppgift. Yvonne bor numera i Stockholm, men kommer från Vedum i Skaraborg.

Bland montrarna: Anna Murgia

Utställarna var många, och överlag var det hög kvalitet på montrarna. Själv fastnade jag för Anna Murgias fantastiska släktträd som hon erbjuder via sitt företag Illustramurgia. Det spelar ingen roll hur rötterna, eller för den delen grenarna ser ut. Anna trollar till det till ett vackert träd, eller en buske. Egna fotografier kan lätt infogas på det sätt kunden själv önskar.

Det var många som var intresserade av hennes alster och arbets sätt. Mer information finns på hennes site <http://www.illustramurgia.com>

Johnny Kjellberg

Släktdatas monter lockade många besökare under Släktforskardagarna

av Christer Engstrand

Föreningen satsade stort på Släktforskardagarna och hade en dubbelmonter strategiskt placerad i Stadsmuseéts entreplan. Under lördagförmiddagen efter invigningen var trängseln i utställningen stor och antalet intresserade besökare, som sökt sig till Släktdatas monter var stundtals så stor, att alla inte kom fram och kunde få svar på sina frågor.

Många besökare hade ingen aning om vår förenings verksamhet och inriktning och fick därför information om detta. Föreningens register väckte naturligtvis stort intresse och i montern visades hur sökningar i registren kunde göras. En del besökande släktforskare hade förhoppningar om omfattande hjälp att söka saknade anor, men tiden och besöksstrycket

gjorde sådana fördjupningar i registren omöjliga. Dessa besökare hänvisades i stället till vidare efterforskningar på egen hand med hjälp av föreningens CD.

Släktdatas nya CD tilldrog sig mycket stort intresse och det chockerande låga priset på CDn, endast 40:- uppmärksammades som en kontrast till andra utställares höga priser på register-CD. Priset är föreningens självkostnadspris, registren är fria!

Men många intresserade besökare valde ändå att bli medlemmar och därigenom stödjade föreningens inriktning. Under utställningshelgen fick föreningen över 100 nya medlemmar! Därmed steg antalet medlemmar i Släktdata till ca 700, ett mycket glädjande tillskott av nya släktforskare till vår förening...

På lördageftermiddagen, efter förbundsstämman, var det extra högtidligt i Släktdatas monter. Då utdelade föreningens ordförande Christer Engstrand bevisen på hedersmedlemskap till tre mångåriga medlemmar i föreningen, Martin Pehrson, Allan Palmgren och Erik Levander. Dessutom var de inbjudna av föreningen till kvällens stora evenemang, stäm-momiddagen på restaurang Valand...

Björn Jönsson informerar intresserade om föreningen Släktdatas verksamhet (foto Christer Engstrand)

Inger Drottz och Björn Jönsson ansvarade för Släktdatas monter och hade hjälp av flera medarbetare under helgen: Johnny Kjellberg (tidningsmakare), Lars Hellgren, Eva Holmén och Christer Engstrand. Speciellt för Släktforskardagarna var alla i föreningen monter klädda i nya t-shirts med föreningens logga i gult på ryggen...

Mats-Olof Sander (webbmaster) ansvarade för all datateknik under Släktforskardagarna och hade fullt upp att göra med detta, men kunde även hjälpa till i montern då och då. Björn Bergdahl från Släktdata bidrog f. ö. med att ordna alla kablar som krävdes för att datatekniken och Internet skulle fungera under dagarna i hela utställningen.

Erik Levander, Martin Pehrson och Allan Palmgren har precis fått sina diplom som hedersmedlemmar (foto Johnny Kjellberg)

Släktforskarlagarna och datornätverket

- om de osynliga hjältarna i bakgrunden

Mats-Olof Sander med assistans av mig var ansvarig för uppbyggnaden och driften av datanätverket under Släktforskarlagarna. För att fullgöra uppgiften hade vi smugit omkring några kvällar i museum och Kronhus tidigare på sommaren och planerat hur vi skulle kunna lägga upp det hela. Varken Stadsmuseet eller Kronhuset har någon nätverksinfrastruktur. I museet kunde man dock erbjuda en accesspunkt till ett bredbandsnät (trodde vi). I Kronhuset skulle vi kunna koppla in oss på den ADSL-anslutning, som fanns i kontorsvåningen med ett uttag också i entrén i bottenvåningen. Vår strategi blev då att förlita oss på att museets internetaccess var tillförlitlig. Det gällde då att försöka förbättra tillförlitligheten och ev kapaciteten i Kronhuset, där flera ”tung” internetanvändare såsom DIS, Mormonkyrkan mfl beställt anslutningar. Vi diskuterade olika alternativ att koppla upp oss trådlöst mot något av grannhusen. Jag förde bla förhandlingar med Bibliotekstjänst som har kontor tvärs över gatan men man torde inte släppa in oss på sitt företagsnät. Vi enades slutligen om att sätta upp en radiolänk från Kronhuset längs Tyggatan och mot en bakdörr på museet, en sträcka om ca 200 m. Länkhårdvaran dvs några trådlösa routers och riktantenner skulle vi låna av mitt företag över den aktuella helgen, generellt gällde också att vi inte kunde prova eller koppla i lokalerna innan det var dags, så att säga.

Mats-Olof planerade och köpte in den nätverksutrustning vi behövde, huvudsakligen ett antal routers med 4 eller 8 portar och några trådlösa accesspunkter och radiokort att stoppa in i datorer. Vi skulle behöva många kablar av olika längder, kanske 30 - 40 st. Att köpa färdiga kablar skulle

spräcka budgeten då sådana är ganska dyra. Vi köpte istället in ca 500 m kabel på rulle och lösa kontakter och min firma bidrog med verktyg och provare så att jag kunde tillbringa ett antal sommarkvällar i verkstån med att klippa kabel och tillverka de olika längder vi trodde oss behöva.

På onsdagskvällen 24/8 var det så dags att börja montera upp grejorna. Vi vågade dock inte lägga routrar och annat obehållat utan huvuddelen av uppkopplingen fick vänta till fredagen. Vi fick på fredagen också förstärkning av vår grupp genom Lisa Svärd, IT-studerande från Stockholm och uppkopplingen av det trådbundna nätverket både i museet och Kronhuset gick smidigt. DIS underlättade för oss genom att ha ett eget trådlöst nätverk och vi behövde då bara serva dem med en eller ett par kablar. Efter att några små justeringar företagits i elinstallationen, (en dator i huset släckte vissa elgrupper på visst klockslag och våra routrar blev strömlösa) kunde vi anse att nätverken fungerade. Kapaciteten i Kronhuset var dock som vi befarat, begränsad och vi försökte därför få igång radiolänken till museet. Det visade sig lättare sagt än gjort, vi hade bra signalstyrka på radiosignalerna men de trådlösa routrarna hade många menyer i setup-bilderna och många parametrar att ställa in. Då vi åkte hem på fredagskvällen var vi något nedslagna över att inte ha lyckats få igång det hela.

På lördagsmorgonen var vi tidigt igång med att försöka ställa in radiolänken, innan utställningen öppnade så hade vi dock inte lyckats. Då hade vi också drabbats av ett totalstopp i Kronhuset, ADSL-förbindelsen som fungerat kvällen innan var död och utställarna började bli litet mörka i ansiktena. Mats-

Olof lyckades dock efter en svettig stund i ett korskopplingsstativ lokalisera problemet och få igång ADSL-förbindelsen (1 Mbit/s).

Två dataexperter från DIS erbjöd sig att hjälpa oss och fram emot 11-tiden trodde vi att länken skulle kunna fungera. Vi ville dock ej störa pågående trafik med omkoppling utan bestämde att försöka på söndag morgon. Aptiten för att koppla om hade också minskat något då vi fått reda på att museets ”bredband” bara hade kapaciteten 2 Mbit/s.

Söndag morgon kopplade vi dock samman näten och det fungerade i stort sett bra. Det som vi trodde skulle kunna vara ett problem, nämligen bilar som skymde riktantenner (det är ju korta vågor) hade ingen som helst inverkan, vi hade hela tiden full signalstyrka. Själva parmetrarna i länken hade nog gått att ställa in bättre. Tyvärr åtföljs inte hårdvaran av några vidare utförliga manualer så det är svårt att utan ganska omfattande erfarenhet veta hur man skall ställa in en sådan här länk.

Vid stickprovsförfrågningar bland abonnenterna i nätet så var dessa överlag nöjda med den internetuppkoppling, som vi erbjöd. Själva tycker vi kanske att vi borde haft en bättre hastighet i museets nät och säkrare funktion på radiolänken. Nätet hade ett 30-tal betalande användare. Genom att antalet ip-adresser som de s.k. DHCP-servrarna tilläts att dela ut så erhöles en viss kontroll av det verkliga antalet användare. Denna kontroll indikerade att eventuellt några ”extra” användare också fanns på nätet. För egen del tycker jag att detta var en lärorik upplevelse.

Björn Bergdahl

WILHELM BASTARDEN – ENGLANDS ERÖVRARE

av Lars Lindqvist

En varm dag år 1087 skred en begravningsprocession vägen fram mot staden Caen. I kistan låg dess grundare Wilhelm VII, hertig av Normandie, tillika konung av England och avliden i Rouen den 9 september. Hans fader Robert le Diable Magnifique VI, hertig av Normandie, ingick omkring år 1027 en oäkta förbindelse med Herleva/Arletty - dotter till garvaren Fulbert i Falaise. Sonen kom därför att även kallas Bastarden. Wilhelm var oformligt tjock och ett sår med varbildning bidrog till att öka kungens ohälsa. Skadan hade åsamkats av en enormt stor sadelknapp på hans hästsadel och uppstått vid anstormningen av Mantes. Måkan var greve Balduin V:s dotter Mathilda av Flandern. Greven kan räknas som farfar till Edla av Flandern, som var gift med Knut den helige av Danmark.

Till England kom Wilhelm den 29 september 1066 med 8.000 man inklusive tungt rytteri och landsteg vid kullarna av Pevensey Bay i Sussex (Södra Saxen). Hans nyss till kung av England utropade motståndare, Harald Godwinsson, kunde enrollera ca 10.000 man. Det anses att Edvard Bekännaren redan före sin död 5 januari 1066 hade utpekats Wilhelm som sin efterträdare. Harald utsattes emellertid för ett angrepp utanför York av sin bror jarl Tostig; lierad med Harald Hårdråde. Båda dödades 25 september på slutningarna vid Derwent öster om York, där slaget stod. Hårdrådes son Olof Kyrre samlade den slagna hären för återfärd till Norge. Tostigs maka Judith var halvsystem till Wilhelms Mathilda. Sonen Skule Kongsfostre medföljde till Norge. Vid segerfesten i York kom en kurir med meddelandet att Wilhelm landstigit. Två tredjedelar av Haralds elitmanskaps låg kvar på slagfältet och kunde inte återsamlas vid Hastings. Harald förde den gamla saxiska draken som fälttecken: The Dragon of Wessex, och sitt personliga standar, The Fighting Man. Wilhelm stred under både påvens Vexillum Sancti Petri och Ragnar Lodbroks banér: Två korpar med utbredda vingar - skapat av hans tre döttrar. Ett försök till fredlig uppgörelse besvarades av Wilhelm med: "Tror du vi har kommit till England för att plocka nötter". I Wilhelms arsenal ingick även en monterbar träfästning. Haralds sköldborg höll

länge men en skenmanöver från Wilhelm medförde en begynnande upplösning av engelsmännens sammanhållna led. Kvar på slagfältet den 14 oktober blev förutom Harald även hans bröder Gyrrh och Leofwine. Så småningom kunde Wilhelm behärska England och han kröntes i Westminster Abbey till kung redan på juldagen år 1066. Sven Estridsson sökte såväl åren 1069-1070 som 1075 invadera England.

Åter till begravningsföljet, som varseblev att eld hade utbrutit i staden. Nästan alla gav sig iväg för hjälpa till i släckningsarbetet. Kistan blev buren till katedralen, där den fick stå i avvaktan på andakten. Denna stördes emellertid av en man, som påstod att den avsedda gravplatsen orättmätigt fråntagits honom. Efter ett vederlag på 60 shillings kunde gudstjänsten fortsätta. Biskopen av Evreux läste mässan och kistan bars därefter över till en väntande sarkofag. Då inträffade det makabra att träkistan exploderade med en dov knall varpå en fruktansvärd stank spred sig i kyrkan. De kungliga kvarlevorna stjäptes snabbt ned i sarkofagen och efter att locket lagts på skingrades begravningsgästerna med händerna för näsorna. Det var svårt att få tag på en nog stor kista åt den fete kungen. Liket fick pressas ned. Wilhelm hade tidigare skadat buken och fått svåra inre skador då hans häst snubblade. När begravningen drog ut på tiden bildades så mycket explosiva gaser att både buken och kistlocket sprack. Då hugenotterna år 1563 behärskade Caen grävdes alla hatade katolska kungars lik upp. Deras aska spreds för himlens alla vindar.

Lars Lindqvist 17 maj 2004.

Källor bl a:

Nils Lindbergh: Normander, langobar-der och påvar. Eget förlag. 1992.

Christer Nilsson: Folkets farsoter och kungarnas krämpor. Carlssons. 2002.

Christopher Daniell: England. Hist. Media. 1999.

Tor Flensmarck: Tidskr. Saxo/Kullamannen. Förl. Monitor, Vä.

J F C Fuller: De avgörande slagen. Hist. Media. 2003.

STOCKHOLM 2006

Nästa års släktforskar dagar hålls i Stockholm 11-13 augusti. Samtidigt fyller Sveriges Släktforskarförbund 20 år.

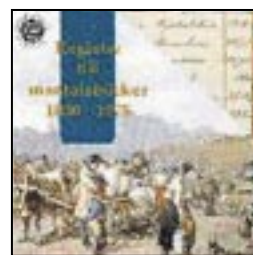
Ett antal av de stora arkiven kommer att ha Öppet Hus med speciella aktiviteter under en hel vecka i samband med släktforskar dagarna. Många spännande saker, som normalt inte finns framme, kommer att visas.

Släktforskarcentrum i Sundbyberg kommer också att genomföra specialarrangemang under veckan.

Släktforskar dagarna kommer också att bjuda på rundvandringar, prov-på-verksamheter mm. Utställningar och många aktiviteter kommer att äga rum på Factory, Nacka strand.

På <http://www.stockholm2006.se/> kommer man kunna se hur programmet växer fram

Med anledning av Släktforskar dagarna i Stockholm 2006 kan jag inte låta bli för att flagga för denna ypperliga CD "Register till Stockholms mantalsböcker 1800-1875" som man kan beställa via förbundet. En noggrann titt på den kommer att presenteras i ett kommande nummer.
/Red

Emibas – ny outhärlig cd-skiva

Släktforskarna har nu fått ytterligare hjälpmedel i jakten på rötterna. Det är bara att tacka och ta emot...

Har du länge letat efter dina försvunna släktingar i Amerika? Ja, kanske kan du nu få svaret - tack vare en liten cd-skiva, som just kommit ut i handeln. Den heter Emibas och innehåller närmare 1,1 miljoner emigranter fram till 1930. Skivan ges ut av Sveriges släktforskarförbund och Svenska Emigrantinstitutet i Växjö.

Arbetet med att färdigställa Emibas har tagit mer än 20 år, man kan säga att det hela startade under 1970-talet då Emigrantinstitutet systematiskt började kartläggningen av de svenska emigranterna. Under 1980-talet påbörjades en dataregistrering. För några år sedan åtog sig släktforskarförbundet att uppdatera databasens programvara. Sedan dess har ytterligare kompletteringar gjorts (ett 100-tal församlingar), i regi av förbundets projektledare Anna-Lena Hultman.

Drygt 2 300 församlingar är genomgångna helt eller delvis vilket innebär att cirka 80 procent av alla emigranter ingår på den här cd-skivan. Det handlar om de emigranter som finns noterade i kyrkböckerna, det vill säga husförhållnings- och flyttnings-

längderna. De som lämnade Sverige utan flyttbetyg finns alltså inte med.

Emibas innehåller en mängd sökfunktioner och blir ett fantastiskt hjälpmedel för alla forskare. Man kan exempelvis söka på för- och efternamn, födelseförsamling, födelsedatum, boendeförsamling, titel eller yrke, medresenärer, emigrationsdatum och destination. Av detta förstår man att den här cd-skivan varit mycket hett efterlängtat. Och kombinerat med andra databaser kan man, med lite tur, få svar på frågorna om de försvunna släktingarna.

Emibas kostar 645 kronor om man är medlem i någon släktforskarförening. Den går att beställa via förbundets hemsida Rötter eller förbundskansliet i Sundbyberg (08-440 75 50).

Totalt utvandrade drygt 1,2 miljoner svenskar under åren 1845-1930. De flesta drömde om Amerika och många har i dag släktingar som någon gång flyttat till "det förlovade landet". Ja, faktiskt var det en fjärdedel av den svenska befolkningen som blev bosatta i Amerika.

Det finns nu fler svenskättlingar i USA än det finns svenskar i Sverige. Chicago blev till exempel en riktig svenskstad. År 1900 fanns det

till exempel fler svenskar i Chicago än i Göteborg eller nästan 150 000 personer.

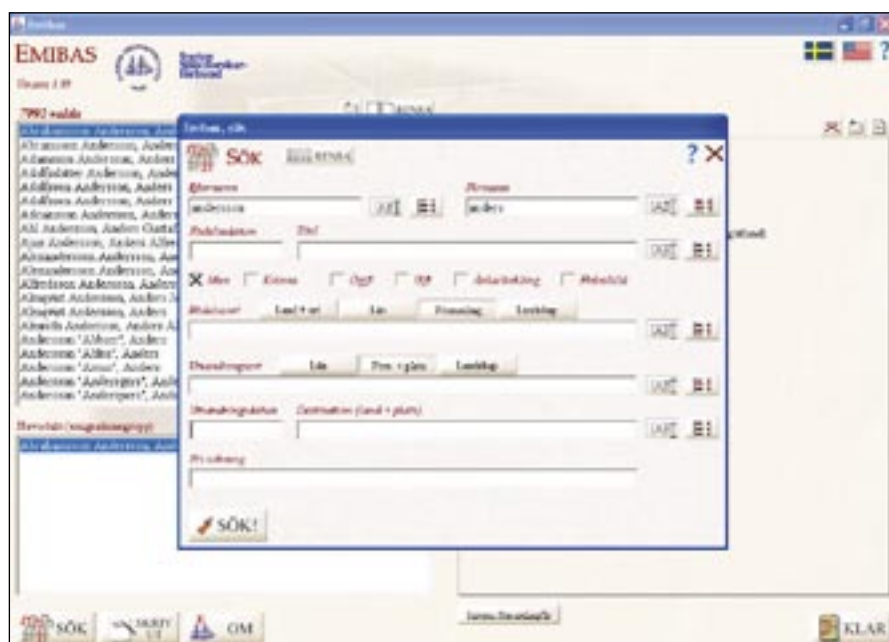
När Vilhelm Moberg (1898-1973) gav ut romanen *Utvandrarna* 1949 skrev han i inledningen bland annat hur allt gick till: "Det var de djävlaste som först bröt upp. Det var de företagsamma som fattade beslutet. Det var de oförvägna som först gav sig ut på den avskräckande färden över det stora havet. Det var de oförnöjda och tilltagsna, som icke förlit sig med sin lott i hemorten, som blev de första utvandrarerna i sin bygd. De som stannade kvar, de tröga och tvehågsna, kallade dem äventyrslystna."

Men alla flyttade ju inte till USA. På den nya cd-skivan Emibas finns även uppgifter om dem som emigrerade till Tyskland, Storbritannien, Sydamerika, Australien, Ryssland, Afrika och Frankrike samt de nordiska länderna Danmark, Norge och Finland.

(Text: Roland Classon, Helsingborgs Dagblad)

Man bör observera att Emibas inte utger sig för att vara komplett, vilket ju framgår i artikeln. Jag har t.ex. emigranter från Uddevalla och Lysekil i mina anor. Men eftersom de församlingarna inte är registrerade finns de inte med på denna CD. En liten vägledning om vilka församlingar som finns med kan man få på <http://www.genealogi.se/emigrant/emibas/> men i skrivande stund är den inte uppdaterad sedan mars 2005.

/Reds anm.

Gränssnittet är sig likt från tidigare utgivna cd från förbundet. Har man använt t.ex. "död-skivorna" och Sveriges befolkning... är man snabbt igång.

Forskarstugan i Göteborg

Sedan 15 juni finns Släktforskarförbundets Forskarstuga i Västra Frölunda. Verksamheten bedrivs tillsammans med DIS-VÄST i ljusa, trevliga lokaler som naturligtvis är handikappanpassade. Ansvarig för verksamheten är Kent Andersson

I Forskarstugan finns tio datorer och en mikrokortsläsare. Du kan även koppla upp din laptop till systemet. Datorerna är givetvis laddade med Genline och alla de CD-skivor förbundet har i sitt sortiment.

Under hösten kommer fler godbitar att läggas in i datorerna, allt för att tillfredställa våra besökares forskarnit. I lokalerna finner du dessutom ett genealogiskt och historiskt bibliotek, medlemsföreningars tidskrifter, Gravstensinventeringens originalblanketter och en del annat. Personalen kan hjälpa till med problemlösningar och tips. Allt detta kan du ta del av utan någon kostnad!

DIS-VÄST håller sina uppskattade kurser i den nya lokalerna, som bjuder helt nya möjligheter. Vi har dessutom "överdiskförsäljning"

av det mest gångbara ur förbundets sortiment.

På planeringstadiet finns bl a kvällsöppet en dag i veckan med början 2006 och ett antal föreläsningkvällar i intressanta ämnen. Ett långtgående samarbete med många av de intressenter som finns i vårt närområde diskuteras också.

Om du vill besöka Forskarstugan rekommenderar vi, att du ringer och bokar plats. För dig som åker kommunalt, så stannar spårvagnarna 1, 7 och 8 på Orgelgatan, sedan är det två minuters promenad till Stugan. Dessutom ligger Frölunda Torg på promenadavstånd. De bilburna finner P-platser bredvid Forskarstugan – alternativt P-platserna på Frölunda Torg.

Forskarstugan är öppen:

Måndag 09.00-16.00
Tisd. – Fred. 08.00-17.00
Lunchstängt 12.00-12.30

Vår postadress är:

Sveriges Släktforskarförbund
Mandolingatan 19
421 45 V:a Frölunda.
Telefon: 031-423311
Fax: 031-426576
Epost gbg@genealogi.se

Texten och bilder är saxat från Rötter (på nätet)

Rådmansdotterns förbjudna kärlek

Johanna Machum fick barn med sin släkting

av Anders Aili

Historien från 1600-talet om Halmstadflickan Johanna Machums ungdom har drag av ett gammalt sorgligt skillingtryck. Men det bättrade sig med lyckan och de senare åren av sitt liv bodde hon som gift i Norge. Tack vare norska ättlingars släktforskning har hennes senare öde blivit känt i Halmstad.

Johanna var dotter i den fina borgarfamiljen Machum i Halmstad där särskilt hennes far, farfar och farfars far hade fyllt en viktig roll i stadens liv som ämbetsmän och handelsmän.

Men det som hände henne i ungdomen skulle kunna bilda stoff till en roman med ingredienser av förbjuden kärlek, ond bråd död, flykt till utlandet och ett lyckligt slut.

Johanna föddes 1678 i Halmstad. Hon var dotter till Albert Machum den yngre men det är oklart vem som var hennes mor. Det kan inte ha varit Alberts maka vid den tiden.

Redan i tonåren blev hon kär i prästsonen och studenten Henrik Barfoth, som troligen var hennes morbror. Ålderskillnaden mellan de både bör inte ha varit så stor. Följden av deras kärlek ledde till att Johanna blev gravid.

I Söndrums församlings kyrkobok finns en anteckning från 1697 där vi för första gången möter de unga älskande, nedtecknat på dåtidens byråkratspråk: ”Den 28 februari stod studenten Henrik Barfoth kyrkoplikt för lönskaläge, som han med sitt syskonbarn Johanna Machum på Knebildstorp begått hade”. Enligt kyrkolagen skulle de som haft samlag i lönnedom straffas med kyrkoplikt. De skulle stå på varsin pliktspall i kyrkan så att alla i församlingen kunde se dem.

Troligen slapp Johanna det skamliga straffet genom att hennes far betalade ett antal silverdaler dels till kyrkan, dels till hospitalet eller de fattiga.

Parets barn hade dock döpts och

upptagits i församlingen året innan. De båda ungdomarna hade då också försökt få gifta sig. Men kronobefallningsmannen Germund Scheppegård motsatte sig detta. Man kan gissa att Henrik hade hett humör och blev ilsken på befallningsmannen.

I september 1696 fick han chansen att hämnas. Han befann sig med sin bror på gästgivaregården i Kvibille när Scheppegård dök upp med ett antal båtsmän på väg till Halmstad. Bröderna beställde in ”tre supar brännvin” vardera. Spriten gjorde dem modiga – och högljudda. Befallningsmannen som sov i ett rum bredvid vaknade.

Ordväxling uppstod och dispyten slutade med att Henrik drog värjan. Han hotade Scheppegård och gav honom sedan tre slag med värjan på kinden. Därefter flydde han, men några av båtsmännen hann ifatt och grepp honom. Eftersom särskilda lagar gällde för studenter blev han dock frigiven. Ödesdagen för de båda ungdomarna blev den 20 april 1697. Henrik beslöt sig efter högmässan i Söndrums kyrka att hälsa på Johanna som bodde på gården Knebildstorp.

Men Johannas mor ville inte veta av besöket och fick hjälp av några bönder, Bonde Andersson och Nils Nilsson från Mickeldal. Mickeldalsbonden berättade senare vid rättegången att han sett Henrik Barfoth med dragen värja jaga upp Bonde Andersson på vinden. Där hittades sedan Bonde död, ihjälstucken.

Sedan dådet blivit känt sattes korpralen Johan Gahn att ”eftersöka Barfoth för det dödsstick som han Bonde Andersson givit”. Johanna och Henrik hade springande flytt sig från Knebildstorp förbi den lilla stadens befästningar och längs Nissastigen till Övraby, inte så långt från dagens Kärleken.

Det var där de hittades enligt handlingar och protokoll. Rättssamhället gjorde processen kort med den hetlevrade Henrik. Han dömdes för dråpet till halshuggning av Halmstad rådhusrätt.

Domen bekräftades av häradsrätten och hovrätten. Den 1 juli 1697 mötte den unge mannen bödeln.

Johanna fick nu en fristad undan allt skvaller hos bekanta till familjen Machum i Köpenhamn. Kanske ville hon också få börja om med allt eftersom hennes lilla barn dött bara en tid efter avrättningen. I Halmstads dödsbok finns en anteckning om barnets begravning den 25 juli.

Det är tack vare den norske släktforskaren Trygve Vik som Johannas vidare öden blivit kända. Efter en tid i Köpenhamn avled mannen i familjen hon gästade. Änkan, som var norska, valde att flytta till Oslo och Johanna fick följa med som hjälp och sällskapsdam.

Något år in på det nya seklet träffade Johanna den unge korpralen Lars Knutsen. Tycke uppstod och 1703 gifte de sig. Men det skedde inte utan problem eftersom Johanna inte hade några papper som visade vem hon var. Slutligen godkändes hon dock, bland annat sedan hon berättat om sitt levnadsöde och visat upp det brev Henrik Barfoth skrivit till henne dagen före avrättningen.

Allt detta nedtecknade en kyrkoherde i Nes socken i kyrkoboken. Och tack vare den anteckningen kunde Trygve Vik spåra henne.

Makarna fick sex barn. Tre av dem nådde vuxen ålder. Johanna fick ett långt liv med den tidens mått mätt. 1749 dog hon, 71 år gammal. Maken Lars dog nio år tidigare. Makarna fick många barnbarn. Trygve Vik är en av ättlingarna till makarna.

(artikeln införd i Hallandsposten 13 maj 2005)

Källor: Föreningen Gamla Halmstads årsbok, 1992, samt Halmstads historia del II.

Trekungamötet i Kungahälla år 1101 mellan Inge dä, Magnus Barfot och Erik Ejegod av Lars Lindqvist

En remarkabel händelse skall enligt vissa historiska källor ha ägt rum år 1101 på Ragnhildsholmen eller Munkholmen i nuvarande staden Kungälv. Tänkbar plats är även Baghaholm där fordom ting avhölls. Den siste store vikingen i Norge hette Magnus Barfot - dödad år 1103 på slottet i Tipperary (Tiobrad Arran) genom ett spjut i båda benen ("benspär") och ett yxhugg i halsen. Annals of Ulster förtäljer däremot: "Magnus king of Lochlann, was killed on a raid in Ulaid". Han fick tillnamnet efter att ha använt en kort tunika och en övre kappa. Det var inte "the belted plaids, the philabeg" en form av kilt 16 ggr 5 fot, utan "leine croich" en saffransgul "skjorta" och vanlig bland irer och skottar vid denna tid. Fagerskinna berättar: "Han hette Magnus och kallades Barfot, men somliga kallade honom Orostids-Magnus, tidigare den raske". Magnus far hette Olof III Kyrre, "den fridsamme", d 1087, son till Harald IV Hårdråde. Magnus ställde anspråk på bl a Dalsland, vilket skapade missämja med Inge dä Stenkilsson, d 1112. Manus befäste Kållandsö men led nederlag i åtminstone en drabbning mot Inge vid "Foxerna", Lilla Edet. Magnus, som

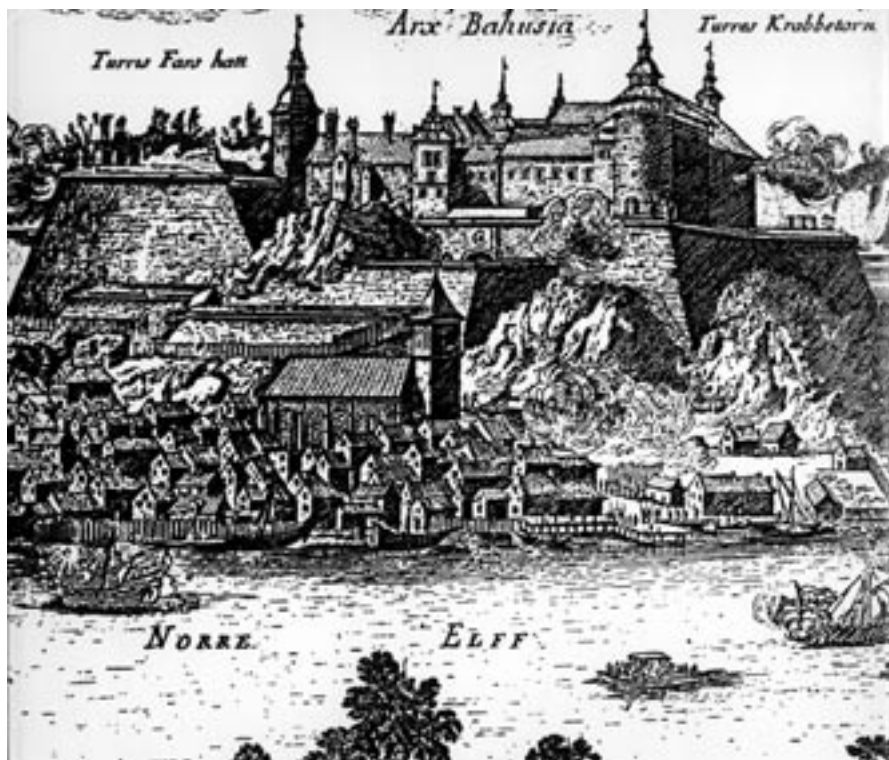
även härjat i Danmark, önskade efter en tid fred med sina motståndare: Inge dä samt Danmarks kung Erik I Ejegod, "den ständigt gode", d 1103 i Baffa på Cypern, och son till Sven II Estridsson, d 27/11 1076.

Ett möte utsattes att äga rum "i Elfven vid Konghäll" under år 1101. När tinget var satt skall kungarna ha gått avsidet på vallen och efter samtal återvänt med fredsvillkoren, innebärande att var och en skulle bliva vid sina fäders rike samt ersätta sina skadelidande undersåtar med en tredjedel vardera. Delar av Hisingen tillföll Magnus, vilken som ytterligare fredspant skulle få äkta Inges dotter Margareta, död år 1135, vilken sedan blev kallad "Fredskolla", fridsjungfru. Inga barn föddes i detta äktenskap. Margareta gifte sig sedermera med Nils Svensson, död år 1134, son till Sven Ulfsson Estridsson, och blev mor till Magnus Nilsson, död år 1134.

Den gränsläggning, vid "landamäret", vilken ömsom sägs ha skett på Sven Tveskäggs tid, ömsom på Edmund Gamles Slemmes, kanske företogs vid detta möte. (Strinnholm). Påvestolen kan med hjälp av Erik Ejegod ha försökt

att detronisera ärkestiftet Hamburg-Bremens dominans i Norden. Ärkestiftet utgjorde ett stöd för kejsar Henrik IV (Canossa) i hans kamp mot påven. Mötet var ett uttryck för målet att skapa tre oberoende riksbildningar i Norden. Visserligen blev härigenom västra Götaland ett gränsland men en utveckling mot mer självständiga kungadömen kan ha inletts - innebörden var inte en enkel gränsdragning. (Henrik Janson). Det sägs att när Olof Svensson Hunger avlidit år 1095 hämtades Erik Ejegod från Sverige för att bli kung. Erik träffade efter tre år påven Urban II i Bari med begäran att brodern Knut - mördad den 10 juli 1086 framför altaret i St. Albans kyrka i Odense (ruin) tillsammans med brodern Benedikt - skulle förklaras helig samt att ett ärkestift inrättas i Lund direkt under påvestolen helt fritt från Hamburg-Bremenstiftets inflytande. När den senare frågan inte löstes snabbt nog påkallade Erik ett nytt möte i Rom. (Karsten Fledelius). Urban II dog den 29/7 1099 och efterträddes 14 augusti av Paschalis II (1099-1118).

Detta var en episod i begynnelsen av det oroliga 1100-talet. Norge blev svagare med inre uppsplitande strider. Danmark kom att uppleva Valdemarernas era med Erik Ejegods ättlingars kamp. Sverige blev ett slagfält för de Sverkerska och Erikska ättarnas många strider. Johan Filippsson till Ymseborg avrättades först 1280 av Magnus Ladulås. Nästan alla är mina direkta anor.

Kongahälla - kopparstick

Källor bl a: Otto Sjögren: Sveriges historia I 1925. / G.Brusewitz: Elfssysel 1864.

B Holmström: Landamären och gränstenar 1975

Henrik Janson: Bakgrunden till kungamötet - riken och gränser. Nord. möten 2001

Karsten Fledelius: Erik Ejegods sidste rejse, Sfinx # 3 1983.

Christian Hesketh: Tartans 1972.

Sir Thomas Innes of Learney: The Tartans of the Clans and Families of Scotland.

Lars Gahrn: Magnus barfot, Margareta fredkolla.. Hembygden Dalsland 2001/2002.

Slagfärdiga lantmätare och rimmande simmare

Profiler i släkten Löhr

Av Sven-Arne Svensson

Artikelföljetong som startade i tidningen Släktdata nr 1-2005

Den poetiske lanthandlaren

Daniel och Charlotta Löhrs yngste son **Janne Löhr** föddes alltså 1864 i Gunnarp, men växte upp i Halmstad med sin mor och några av syskonen. Han tycks ha haft mycket gemensamt med sin bror Hugo, även om han verkar ha haft större lust för praktiskt arbete än denne. 1889 flyttade han till Skee i Annerstad och blev bokhållare i Carl Isak Johanssons lanthandel. Så småningom skaffade sig Janne en egen lanthandel i Byholma: Firma Janne Löhr.

Janne var stor och stark och i praktiskt taget alla styrketävlingar avgick han med segern. Han betecknas som något av ett original. När han gav sig ut på jakt satte han skylten "Kommer strax" på dörren. När han skrev något gjorde han det gärna på rim. Ett exempel är ett långt tjänstgöringsbetyg, en så kallad orlovssedel, för hans hushållerska Lotta Johansson:

Varit här i trettio veckor, lagat säckar, spingat stickor, kokat sylta, hackat lök och haft ordning i sitt kök. Och jag tror förvisst minsann att jag inte hitta kan något fel begått av Lotta. Mer än att hon slösat bränne och det är väl ved Gudnås, som av kvinnor ej förstås men hon huggit själv den sönder, så jag sluppit krusa bönder.

Smått klassisk är den handskrivna varuredogörelse, innehållande mer än 150 varor, som han delade ut till sina kunder julen 1892:

Charlotta Löhrs barn Olga och Janne Löhr vid mitten av 1870-talet.

*Griffjar, tavlor, blyertspennor
Borstar, liar, rivor, sennor
Russin, kex och ingefära
Stockholms gödning-, kalk och tjära
Olsten, sovel, dyvelsträck
Papper, pennor, stift och bläck
Till tapeter har jag bårder
Och är tacksam för en order.*

Tecknar Janne Löhr julen 1892

Janne blev några år senare svårt sjuk, och när han kände slutet nalkas skrev han sitt testamente. Enligt detta skulle hans affärsbiträde och fästmö Lydia Danielsdotter få hälften av hans egendom.

Av den andra halvan fick hans syskon

Alma, Albert, Olga, Hedvig och Hugo två tredjedelar att dela lika mellan sig. Den återstående delen skulle gå till en fond till beklädning eller lindrande av nöden hos fattiga skolbarn.

Den 20 februari 1900 avled Janne Löhr på Röda Korsets klinik i Köpenhamn. Behållningen i boet var så stor, att den nämnda fonden uppgick till 3 470 kronor. Under cirka 50 år delade kyrkan ut dess avkastning. Ända in i vår tid har fonden använts till underhåll av Byholma skolahus, som skulle bli en samlingspunkt för bygdens folk.

artikeln fortsätter i nästa nummer av Släktdata

Rättelser:

Ibland blir det fel. Så var i ett par fall i förra numret av tidningen.

I Elisabet Thorsells artikel "Utvandrens bästa vän - parlören" angavs källor som inte hade någonting med artikeln att göra.

I Per Clemensons artikel "Den stora utvandringen och dess Göteborgska källor" lyckades redaktionen blanda ihop uppgifterna då andra bilder än de ursprungliga valdes.

Vykortet på Kungsholm och Gripsholm är felaktigt daterat. Samtliga SAL-fartyg var före år 1931 svartmålade. De vitmålades detta år. Vykortet bör ha tillkommit någon gång mellan 1931 och 1928. Gripsholm byggdes 1925 och Kungsholm 1928

Tack till både Elisabet och Per för bidrag och påpekanden.

Nya register i Släktdatas arkiv

Register som tillkommit eller förändrats sedan Släktdata Nr 2 2005 trycktes.

Församling	Län	Bok	Period	Antal tot.	Antal nya	Registrerat av	SCB-Filnamn	Kod	Anm
Fagered	N	Födda	1688-1934	4.789	4.789	Börje Angelstrand	FAGRD-F1	138221	
Fagered	N	Döda	1688-1934	3.282	3.282	Börje Angelstrand	FAGRD-D1	138221	
Hede	O	Födda	1719-1845	4.256	4.256	Håkan Andersson	HEDE-F	143006	
Hede	O	Döda	1719-1845	3.056	3.056	Håkan Andersson	HEDE-D	143006	
Agnetorp	R	Födda	1861-1920	4.136	4.136	Håkan Andersson	AGNET-F2	168506	
Kungslena	R	Födda	1787-1920	3.286	3.286	Martin Pehrsson	KUNGSL-F1	168519	
Askum	O	Döda	1658-1897	6.182	6.182	Martin Pehrsson	ASKUM-D2	142703	R
Källsjö	N	Födda	1688-1934	2.410	2.410	Börje Angelstrand	KALLS-F1	138222	
Källsjö	N	Döda	1688-1932	1.709	1.709	Börje Angelstrand	KALLS-D1	138222	
Summa:				34.206	34.206				

R = Rekonstruerat arkiv

Så här når Du informationen i Släktdatas arkiv:

Vår hemsida <http://www.slaktdata.org> innehåller alltid den aktuella registerinformationen. Registren uppdateras kontinuerligt där och kan laddas ner till Din dator.

Bidrag med nya register

Nya register avsedda att ingå i Släktdatas arkiv mottager vi gärna. De kan sändas till föreningens registeransvarige Håkan Hansson. Adress se sidan 3.

Observera!

Det finns fel i nästan alla register.

Se därför om möjligt själv efter vad som står på mikrokorten!

Ett register är endast en förteckning över punkter i kyrkoboken, avsedd att underlätta vidare sökning.

Medlemmen Arvid Sandell har sammanställt ett antal namnregister till SCB utdrag ur församlingsböcker för Lysekil år 1900, 1910, 1920 och 1930.

Namnregistren finner man med länken http://www.slaktdata.org/register_ovr/lysekil/

Där finns också en textfil med anvisningar.

”Register-Register”

Medlemmen Mårten Sjöbris har startat ett mycket intressant projekt då det gäller ”register-register”, frågan var f.ö. senast uppe till diskussion på Vårmötet. Mårten har angripit problemet s.a.s uppifrån, han har nämligen med hjälp av bla Sveriges församlingar genom tiderna (SCB) byggt upp en databas i Excel där han tror sig fått med de flesta socknar med tänkbara kyrkoboksregister. Det rör sig om drygt 4000 socknar. Nästa steg, som Mårten också kommit en liten bit på väg med, är att söka lista vilka kyrkoböcker, som finns (funnits). Steg tre är sedan att fylla i databasen med vilka register som finns och i vilken form dessa är (maskinskrift, handskrift etc) och var/vem, som har eller bearbetar en viss kyrkobok.

Fördelen med Mårtens angreppssätt är att man får en stomme, som sedan kan fyllas med de önskade uppgifterna och man kan tex målstyra registreringsverksamheten lättare och om det hela görs tillgängligt (tex på SD hemsida) kan dubbelarbete undvikas.

Många frågor återstår i sammanhanget men de som är intresserade av frågan kan kontakta någon i SD:s styrelse eller Mårten Sjöbris marten@sjobris.se

Välkommen till FÖRENINGEN SLÄKTDATAs Höstprogram

Föreningen Släktdatas höstmöte lördagen den 15 oktober 2005 kl. 11.00

Plats: Emigranternas hus, Packhusplatsen 7, Göteborg

Föreningsförhandlingar: bl.a. val och ekonomi.

Efter pausen: "Släktforskarutbyte mellan Sverige och USA".

Charlotte Börjesson rapporterar från sin och förbundets i september genomförda resa till USA och Kanada, där bl.a. Salt Lake City och Vancouver besöktes. Aktuella släktforskartips från USA kommer att redovisas.

I Emigranternas Hus pågår just nu en mycket intressant utställning om "Utvandrarna från Nåås".

Denna kända utvandring blev inspiration till Selma Lagerlöfs roman "Jerusalem".

Tillfälle finns att se utställningen i samband med höstmötet.

Föreningar bjuder som vanligt på kaffe/te och frallor!

Välkomna!

Program för GöteborgsRegionens Släktforskare

För GRS aktiviteter gäller adressen Erik Dahlbergsgatan 36B om inget annat anges. Kom i tid, dörren måste låsas under mötet

2005-10-17 18:30 GRS föreningskväll.

Föredrag av arkivarien, tidigare vid Emigrantinstitutet i Växjö, Lars-Göran Johansson om

"Från Karl Oskar Nilsson till Charles O. Nelson - utvandrare i amerikanska källor"

Kaffeservering, avgift 50:-, föranmälan

Upplysningar och anmälan till GRS aktiviteter: Karin Holger tel 031-408520

ALINGSÅS SLÄKTFORSKARFÖRENING Höstprogram 2005

Förhandsanmälan, till:
John Hedvall, tel. 0322-158 11
E-post: john.hedvall@swipnet.se

Övrig information:
Föreningens hemsida,
www.alingsasslaktforskarforening.se

29 okt 2005 Alingsås - Lerum Hur börjar jag släktforska?, kl. 10.00 - 14.00

Öppet hus med Alingsås släktforskarförening

Visning och information om släktforskning.

Plats: Lerums bibliotek.

9 nov 2005 Alingsås - Göteborg

Studiebesök i Göteborg, kl. 18.00

STUDIEBESÖK PÅ LANDSARKIVET i Göteborg.

Guidning av arkivarie

ANN CHRISTIN ALEXANDERSSON.

Hon kommer att visa vad och hur man hittar i arkivets samlingar. Avgift är 60 kronor. Förhandsanmälan, se ovan.

Plats: Landsarkivet, Geigersgatan 1, Göteborg.

12 nov 2005 Alingsås Arkivens Dag, kl. 10.00 - 13.00

ARKIVENS DAG som i år har temat "Det ska vi fira"

Passa på tillfället att titta in i Alingsås museums faktarum och se vad du kan hitta där. Visning och information av faktaböcker, kataloger, data, läsning av mikrokort.

Plats: Alingsås Kulturhus Faktarummet.

19 nov 2005 Alingsås - Gendalen

Anbytarträff, kl. 10.00 - 15.00

ANBYTARTRÄFF för socknarna Stora Mellby, Lagmansered, Erska, Magra, Främmostad och Bäreberg. Detta är ett samarbete med VGN. (Släktforskare Vara, Grästorps, Nossebro). Eventuellt kommer VGF ha ett bokbord.

Plats: Gendalens bygdegård.

22 nov 2005 Alingsås

Föredrag av Per Henrik Rosenström, kl. 19.00

PER HENRIK ROSENSTRÖM håller ett föredrag om "Alingsås industri och idyll".

Inträde: 40 kr.

Plats Brunnsgården, Alingsås

28 nov 2005 Alingsås Släktforskarhjälp, kl. 16.00 - 19.30

Du som är nybörjare och vill ha hjälp med din släktforskning, eller du som hållit på ett tag men kört fast. Kom till bibliotekets forskarum så skall vi försöka lösa problemen. Du som inte är medlem men tänker bli, är också välkommen.

Förhandsanmälan se ovan.

Plats: Alingsås Kulturhus/biblioteket.